

Motion till riksdagen

1988/89:Sk30

av Bo Lundgren m.fl. (m)

med anledning av prop. 1988/89:55 om reavinstbeskattning av andelar i handelsbolag m.m.

Den dubbla avdragsrätten för delägare i handelsbolag bör begränsas. Detta bör emellertid ske på ett sätt som stämmer överens med grundläggande principer i skattesystemet, vilket inte regeringens förslag gör.

I inledningen till den promemoria som utarbetats inom finansdepartementet och som ligger till grund för propositionen framhålls följande:

Skattesystemet i Sverige är numera i stora delar komplicerat, svåröverskådligt och svårtillämpat. Skattesatserna är höga och progressionen är stark för fysiska personer. Dessa förhållanden kan vara en förklaring till att skatteplaneringen har ökat i omfattning och komplexitet och dessutom bedrivs och utnyttjas mer systematiskt än tidigare.

Detta synsätt stämmer väl överens med den moderata uppfattningen. Istället för att angripa huvudorsaken – det höga skattetrycket och de höga marginalsatserna – har den socialdemokratiska regeringen inriktat sig på att förbjuda vissa typer av transaktioner. Därigenom har skattesystemet blivit än mera "komplicerat, svåröverskådligt och svårtillämpat".

En rad förslag har trätt i kraft omedelbart sedan de presenterats av finansministern, vilket illustrerar den brådska som omgärdat åtgärderna. Riksdagen har först i efterhand bekräftat besluten.

Mot bakgrund av de förslag som regeringen nu kommer med kan man konstatera att de åtgärder som tidigare vidtagits inte har fått avsedd effekt. Skatteplaneringen har i stället tagit andra vägar. Det faktum att regeringen än en gång kommer med ett förslag som syftar till att undanröja skatteplanering är därför ett nederlag.

Det finns också anledning att påminna om att regeringen inte gjort någonting åt de grundläggande orsakerna till skatteplaneringen. Utvecklingen på skatteområdet under den socialdemokratiska regeringsperioden har därför generellt sett drivit fram ökad skatteplanering. Sedan 1982 har sammanlagt 119 olika skatter införts eller höjts och skattetrycket stigit från 50,1 till 55,9 % vilket motsvarar 64 miljarder kronor. I genomsnitt är marginalsatserna lika höga nu som 1982. Jämfört med 1985 har mer än en halv miljon fler förvärvsarbetsande en marginalsatt på över 60 %. Till följd av bristande inflationsskydd 1989 kommer ca 300 000 personer att få höjd marginalsatt nästa år.

Vi delar regeringens uppfattning att det är angeläget att den dubbla avdragsrätten för delägare i handelsbolag bör begränsas. Men vi är starkt kritiska till det sätt genom vilket detta föreslås ske.

Vi delar därför den grundsyn som riksskatteverket ger uttryck för i ett remissvar där det framhålls att "de ändrade regler som föreslås tynger skattelagstiftningen ytterligare och leder till mer krångel".

Mot. 1988/89
Sk30

Lagrådet går ännu längre i sin kritik mot förslaget. I dess yttrande sägs:

Med hänsyn till de föreslagna reglernas komplexitet och det begränsade utredningsunderlag som presenterats till grund för förslaget kan lagrådet inte helt överblicka förslagets konsekvenser. Det torde dock kunna förutsättas att utrednings- och hanteringsfrågor, som uppkommer till följd av reglerna, liksom tillämpningen av dem kommer att föranleda svårigheter.

Även om lagrådet riktar kraftfull kritik mot förslagets utformning – en kritik som vi delar – är det i allra högsta grad förvånande att rådets yttrande ändå mynnar ut i ett tillstyrkande.

Förslaget innebär enligt vår mening att regeringen valt att göra avsteg från viktiga skatterättsliga principer. Vi har svårt att frigöra oss från uppfattningen att förslaget konstruerats enbart i syfte att minska möjligheterna till skatteplanering och att regeringen därmed helt förbisett det faktum att handelsbolag i de allra flesta fall används som en väl fungerande associationsform av många seriösa företagare.

Nedan följer några exempel på allvarliga invändningar som – förutom de mer generella som både riksskatteverket och lagrådet framfört – kan riktas mot regeringens tekniska konstruktion av förslaget.

I vissa fall kan det justerade ingångsvärdet bli negativt. I sådana fall kan skatten för säljaren bli högre än den ersättning denne får av köparen, vilket – som länsskattemyndigheten i Malmö påpekar i sitt remissvar – kan synas stötande. En annan effekt kan bli att realisationsvinstbeskattning utgår för en förlust som säljaren inte kunnat utnyttja.

Regeringen framhåller att förslaget om negativa ingångsvärden motiveras av krav på symmetri i skattesystemet, ett krav som emellertid inte hindrar regeringen att föreslå ett allvarligt avsteg från samma princip. I fråga om reaförluster på andelar i handelsbolag föreslås nämligen att sådana enbart skall vara avdragsgilla till 40 % om andelen innehafts kortare tid än två år och trots att reavinster med samma innehavstid beskattas till 100 %.

Förslaget innebär också att arv och gåva av andel i handelsbolag skall utlösa realisationsvinstbeskattning, vilket framstår som principfrämmande i vårt skattesystem.

Mot denna bakgrund avvisar vi således regeringens förslag om ändrad reavinstbeskattning av andelar i handelsbolag. Eftersom vår uppfattning är att den dubbla avdragsrätten för andelsägare i handelsbolag bör begränsas, bör regeringen i stället återkomma till riksdagen med ett nytt förslag, som stämmer överens med grundläggande principer i skattesystemet.

I fråga om förslaget om avdragsrätt för räntekompensation har vi inga invändningar.

Hemställan

Mot. 1988/89

Sk30

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen med avslag på regeringens förslag om ny reavinstbeskattning av andelar i handelsbolag begär nytt i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 23 november

Bo Lundgren (m)

Hugo Hegeland (m)

Karl-Gösta Svenson (m)

Knut Wachtmeister (m)

Ewy Möller (m)

Ingegerd Troedsson (m)

Margit Gennser (m)